Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

# GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 266 Katowice, niedziela 16-go listopada 1930. Rok 29

## Uporczywa choroba

Tak zwana opozycja w Polsce, na którą składa się **kilkadziesiąt różnych grup i grupek wyborczych**, walczących z jedynką i Marsz. Piłsudskim, niema jakoś szczęścia. Przyczyną tego, że społeczeństwo polskie w walnej swej części odwracało się i odwraca od partyj politycznych, rządzących przed majem 1926 r., nie było to, że program ich był niedość piękny, lecz było to, **że w wyborach sejmowych wychodziło zawsze za dużo słabych grup poselskich, które umiały ze sobą walczyć, a nie współpracować.**

Jest to wada zasadnicza. Bez zgodnej współpracy partyj sejmowych między sobą, oraz większości sejmowej z rządem nie można było i **nie można będzie myśleć o tem, by sejm sam mógł tworzyć trwałe rządy.** Opozycja rozumie to doskonale i czyni wszelkie możliwe wysiłki, by do jakiej takiej zgody doprowadzić. Wysiłki te jednak wszystkie spełzają na niczem. Dla opozycji nie było dotychczas położenia bardziej wymagającego zgody wewnętrznej, jak obecnie, kiedy to Marszałek Piłsudski postanowił odsunąć dotychczasowe partje od wpływu na rządy. Cóż jednak wśród opozycji się dzieje?

Próbowano przedewszystkiem stworzyć Blok Opozycji, złożony ze wszystkich partyj, walczących z rządem, od socjalistycznej lewicy przez partje środkowe, jak Piast i chadecja, do prawicowej endecji. Próba ta skończyła się tylko na próbie. Następnie próbowano stworzyć t. zw. Centrolew, obejmujący partje środka (centrum) oraz lewicowe, jak socjalistów i ugrupowania ludowe „Wyzwolenie" i „Stronnictwo Chłopskie". Zdawało się, że wobec ciosów, jakie Marsz. Piłsudski począł kierować na partje opozycyjne, one scementują się w tym „Centrolewie" i stworzą przeciwwagę „sanacji". Tymczasem cóż się dzieje? Od tego tworu, który miał dowodzić, że opozycja jest zdolna do tworzenia większości sejmowej a zatem i do tworzenia rządów, odpadła naprzód „chadecja", potem „Stronnictwo Chłopskie" a teraz odsuwa się już „Piast" tak, że w Centrolewie pozostają jeszcze socjaliści i wyzwoleńcy. Cierpi na tem oczywiście wspólna ich lista, mianowicie lista Związku Obrony Prawa i Wolności ludu, bo partje wchodzące w skład tej listy między sobą się już biją na poszczególnych terenach.

Nie inaczej jest z chadecją (Kat. Blok Ludowy) i endecją, mającą Listę Narodową. Na Śląsku grupy te idą wyjątkowo razem a to dlatego, że endecja wogóle tu znaczenia nie posiada. W reszcie Polski natomiast wre silna walka między temi dwiema grupami. W dziennikach endeckich jak „Gazecie Warszawskiej" i „Kurjerze Warszawskim" dzień w dzień czyta się żądanie, by Kat. Blok Lud. wycofał swoje listę w tych okręgach, w których endecja swoje listy wystawiła. Te głosy prasy, pojawiające się tuż przed wyborami, są najlepszym dowodem silnej walki konkurencyjnej, istniejącej między tak zwaną Lista Narodową a Kat. Blokiem Ludowym. Walka ta nie ustanie po wyborach, ale owszem, usłyszymy wtedy dopiero słowa prawdy, jakie partje te zaczną ze sobą wymieniać. Już teraz pisze chodecja o endecji, że ta stawia wyżej interes partji nad interes Państwa, endecja (lista narodowa) twierdzi zaś o chadecji, że ta nie jest wyłącznie katolicką. Jeśli obie te opozycyjne partje nie wezmą się na dobre za łby, to dla tego, że obie boją się teraz sanacji.

Wyborca, który do żadnej z tych partji nie należy, widzi ze zdumieniem, że partje polityczne, pobite przez marszałka Piłsudskiego w r. 1926 niczego się od tego czasu nie nauczyły i gdyby tak dziś dopuścić je do władzy, jak to było przed majem 1926 r. mielibyśmy te same walki międzypartyjne, które osłabiały Polskę od chwili jej powstania. W ślad za tem mielibyśmy znowu kilkutygodniowe rządy, rozstrój gospodarczy, finansowy i polityczny.

Można być gorącym zwolennikiem jednej z partji politycznych, nie można jednak zamknąć oczu na rzeczywistość, a rzeczywistość ta mówi, że **żadnemu, co troska się o państwo jako całość, nie wolno dać głosu na inną listę niż jedynkę.** Przekonania tego nie może nam wziąć za złe żadna partja polityczna, bo przecież każda z nich dokładnie wie, że jeśli przed wyborami dochodzi u nich do ostrych kłótni, to po wyborach, choćby partje odniosły zwycięstwo, to i tak **zgodnej między sobą współpracy nie stworzą a tem samem rządów trwałych uczynić nie będą w stanie.** Może kiedyindziej dopiero przyjdzie na nie czas, w każdym razie **trzeba będzie dłuższego czasu i sumiennego lekarza nim partje zgbiecą ich choroby pozbawią się.**

## Przyjaźń francusko-polska jest niezachwianą.

Paryż. W parlamencie francuskim, w czasie wymiany zdań w sprawie polityki zagranicznej mówiono parokrotnie o Polsce. Szczególnie deputowany Franclin-Bouillon występował przeciw polityce, któraby miała naruszać sojusz Francji z Polską. Minister spraw zagranicznych, Briand, podkreślił, że we wszystkich wypadkach Polska miała i będzie miała Francję u swego boku i że ohydnem jest przypuszczać, aby Francja mogła mieć jakieś ukryte myśli wobec kraju tak zaprzyjaźnionego, jak Polska.

W sprawie głosów o zmianie granic mówił premjer Tardieu, który wyraźnie zaznaczył, że Francja trzymać się będzie stanowczo warunku jednomyślności. W razie, gdyby na podstawie art. 19 Ligi Narodów chciał ktoś w drodze pokojowej podnieść sprawę granic.

Ponieważ Polska nigdy się nie zgodzi na rozmowy w sprawie granic, wobec tego dla Niemców będzie niemożliwem przeprowadzić w Lidze Narodów jakąś uchwałą na swoją korzyść.

## Obniżenie zarobków o 4 procent w przemyśle metalowym.

Gliwice. **We czwartek minął termin dla oświadczenia się na orzeczenie rozjemcze w sprawie obniżenia od 1 listopada br. o 4% zarobków w przemyśle metalowym na Śląsku Opolskim.**

**Pracodawcy orzeczenie odrzucili zastępcy pracobiorców (robotników) zgodzili się na orzeczenie i wnieśli o zatwierdzenie go.**

## Wielkie szkody, wyrządzone przez huragan nad Bałtykiem.

Gdynia. W nocy z 13 na 14 b. m. na całym południowym Bałtyku od Szczecina do Królewca szalał huragan o wyjątkowej sile, dochodząc chwilami do szybkości 180 km na godzinę. Huragan wyrządził poważne szkody na wybrzeżu bałtyckiem, a w szczególności na wybrzeżu polskiem i w. m. Gdańska.

W porcie gdyńskim pod naporem wichru urwał się hamulec jednego z dźwigów portowych, wskutek czego dźwig wywrócił się na bok. Została zerwana antena radjostacji na Otwni. W mieści Gdyni wicher zerwał dachy z trzech budynków i wywrócił około 100 słupów. Prawie wszystkie linje telegraficzne i telefoniczne międzymiastowe są nieczynne. Na Kamiennej Górze wywrócony został wiatrak wodociągowy.

Huragan wyrwał również wiele drzew z korzeniami. W porcie gdańskim uszkodzone zostały przewody elektryczne, wskutek czego zgasło światło. Pozatem zerwał dach blaszany jednego z hangarów. W mieście wyrządził wicher również znaczne szkody. Na półwyspie helskim oraz w lasach nadbrzeżnych huragan wyrządził ogromne spustoszenie.

## Owoce szału nacjonalistycznego w Niemczech.

Berlin. Ukazująca się w Opolu „Oberschlesische Tageszeitung" występuje z żądaniem represji przeciwko mniejszości polskiej w Niemczech. Dziennik domaga się wydania szeregu zarządzeń, skierowanych przeciwko ludności polskiej, zamieszkującej na Śląsku niemieckim, m. in. 1. utworzenia Grenzschutzu wzdłuż pogranicza polsko-niemieckiego, 2. ograniczenia szkół mniejszości polskiej na Śląsku niemieckim, 3. zniesienia pruskiego rozporządzenia o szkołach mniejszościowych, 4. zaprowadzenia cenzury dla prasy, wydawanej w Niemczech, 5. skreślenia wszelkich zasiłków dla imprez, urządzanych przez instytucje polskie, 6. zniemczenia nazw miejscowości na Śląsku niemieckim i 7. utworzenia strefy granicznej, na której Polakom nie wolno byłoby mieszkać.

## TELEGRAMY.

**Ksiądz ruski aresztowany za przestępstwa wyborcze.**

Lwów. Prasa donosi, że władze bezpieczeństwa aresztowały we wsi Mietków pow. Sambor grecko-katolickiego księdza Stefana Makara za występek przeciwko ustawie o ochronie swobody wyborów. Ks. Makara odstawiono do więzienia sądowego w Samborze.

**Ucieczka komisarza bolszewickiego.**

Wilno. W rejonie Radoszkowic na odcinku Szepistowszczyzna przekroczył granicę polską i został zatrzymany przez placówkę K. O. P.'u zastępca komisarza 9 sowieckiego p. p. Borys Danilew. Zatrzymany oświadczył, iż zbiegł z szeregów partji czerwonej, gdyż dość już miał tam intryg i wzajemnego szpiegostwa.

**Wspólny front Polski, Rumunji i Finlandji wobec Sowietów.**

Genewa. Przedstawiciele Polski, Rumunji i Finlandji, należący do przygotowawczej komisji rozbrojeniowej, odbyli wspólne zebranie, poświęcone omówieniu wspólnego stanowiska delegacyj, wzmiankowanych państw w sprawie rozbrojenia morskiego i sił zbrojnych Rosji sowieckiej.

**Odznaczenie konsula polskiego.**

Jerozolima. Łaciński patriarcha w Jerozolimie nadał konsulowi Zbyszewskiemu komandorję orderu Grobu Świętego.

**„Do X" w drodze do Bordeaux.**

Calshot. Hydroplan „Do X" rozpoczął trzeci etap lotu do Ameryki, odlatując do Bordeaux. Przy odlocie towarzyszyło mu 20 samolotów angielskich.

**Pogłoski o przyszłym konsystorzu.**

Rzym. Krążą pogłoski, że przyszły konsystorz odbędzie się w połowie grudnia, celem mianowania 5-ciu nowych kardynałów oraz obsadzenia wakujących biskupstw.

# Dogmaty, które każdy obywatel winien uznawać.

**W ostatnich dniach odwiedził Śląsk pierwszy w Polsce wiceminister — Kapłan, ksiądz Żongołłowicz. Wygłosił on przy sposobności tej przemówienia, z któremi warto zapoznać się dlatego, aby w sumieniu swem upewnić się, czy dobrze się zrobi, jeśli da się głos na tę czy inną listę. Dnia 13 bm. wygłosił wiceminister ksiądz Żongołłowicz takie przemówienie w Tychach:**

Encyklika Papieża Piusa XI. jest programem wychowania młodego pokolenia jest to program mający na celu **wychowanie dobrego katolika, a zatem dobrego obywatela Państwa.** Dobry katolik jest zarazem dobrym obywatelem, te dwie rzeczy wzajemnie się pokrywają. Dobry katolik jest to członek kościoła katolickiego, uznający dogmaty kościelne i uznający władzę jednego pasterza. Kto sprzeciwia się dogmatom kościoła katolickiego, kto przeczy istnieniu i Boskości Chrystusa, nie jest katolikiem. Od dogmatów Kościoła nie wolno człowiekowi przez drogę życia swego odstąpić. **Jeżeli ten stan przeniesiemy w dziedzinę życia Państwa, to tak jak Kościół, Państwo posiada swe dogmaty, które każdy obywatel musi uznawać.** Jednym z takich dogmatów jest to dogmat, że **Śląsk jest polski, był nim i zawsze będzie. Kto temu przeczy, nie uznaje dogmatu państwowego, a zatem nie jest dobrym obywatelem.** Gdynia, to płuca naszego Państwa, bez których jak organizm człowieka Państwo nasze żyć nie może — to inny dogmat dla obywatela. **Dalszym dogmatem to silny Rząd, — organizacja Państwa** — dogmat, który nie został nikomu narzucony, ale w odzyskaniu niepodległości przywrócony, bo po utracie niepodległości pozostał tylko naród. Kto sprzeciwia się rządowi, nie uznaje zatem dogmatu państwowego, wyklucza się z praw obywatelskich. **Liczyć się winien z dogmatami i katolik i obywatel, musi je zarazem szanować.** A do poszanowania dogmatów ma przygotować szkoła religijna, ma ona dać wychowanie oparte na wielkości i głębi dogmatów; wielkim tym zadaniom powinno sprostać nauczycielstwo. Pod zaborami pruskim, rosyjskim i austrjackim przez cały czas niewoli pracował naród w idei utrzymania katolicyzmu i polskości, które to pojęcia stały się synonimami. Nie pomogły prześladowania religijne i zabierania kościołów, naród polski wytrwał w tych ideałach i dzisiejsze wychowanie na nich się opiera. A w pracy tej pomoże nam Jezus Chrystus i da nam rozwinąć życie Państwa czyste i potężne. **Na stanowisku rozbudowy Państwa opartej na tych ideałach stoi Marszałek Józef Piłsudski.** Znam go oddawna i znam jego ideały pochodząc, jak i Marszałek Piłsudski ze Żmudzi, którą świętą nazywają. **Byłem dwa razy świadkiem gorliwej modlitwy Marszałka Piłsudskiego o wytrwanie w pracy nad rozbudową Państwa.** Pierwszy raz w dniu 10-go października 1919 r. przy otwieraniu Uniwersytetu Wileńskiego, kiedy to pod kaplicą Ostrobramską zebrał się wierny lud, aby uczcić Najświętszą Panne, w kaplicy klęczał i odmawiał litanję wraz ze wszystkiemi Marszałek Piłsudski. A drugi raz podczas koronacji Matki Boskiej Ostrobramskiej, chociaż pogoda nam nie sprzyjała, przemokliśmy do koszuli, ale wytrwaliśmy do ostatniej chwili, by uczcić ten wielki trimuf Królowej Niebios a był z nami Marszałek Piłsudski. Opanowany jestem ideą Marsz. Piłsudskiego, bo widzę w nim jedyną siłę rozbudowy Państwa.

**Nie widzę dziś żadnego innego sztandaru, jak sztandar Marszałka Piłsudskiego, pod którym powinniśmy wszyscy stanąć.** Bo czy sztandar katolicyzmu podniesiono w którym z poprzednich sejmów, pomimo, że byli w nich księża i biskupi. **Obóz Marszałka Piłsudskiego walczy dla idei polskości i katolicyzmu.** Obecnie walczą ze sobą dwa zasadnicze obozy B. B. i Centrolewu. Do czego dąży opozycja czyli centrolew? Do niczego innego drogi jego nie poprowadzą w ostatecznej konsekwencji jak tylko do rewolucji, bo bolszewizmu, który widziałem w Rosji w jego najstraszniejszych zwierzęcych przejawach.

Obóz Marszałka Piłsudskiego dąży do utrwalenia ideałów wielkości Polski i potęgi i zwalcza prąd bolszewizmu rwący rzeką, który postawić chce djabła na ołtarzach.

Wszystkie inne grupy, znajdujące się między tymi dwoma obozami, grupy środka zostaną w tej walce i w **przyszłym sejmie starte z powierzchni życia politycznego.**

# Polsko-niemiecka umowa
## w sprawie ruchu granicznego.

Warszawa. Konwencja między Rzplitą a Rzeszą niemiecką o ułatwienie w małym ruchu granicznym podpisana w Gdańsku w dniu 30 grudnia 1924 r., została **przedłużona do dnia 31 grudnia 1931 r.** Konwencja ta zapewnia mieszkańcom pogranicznym cały szereg ułatwień w ruchu granicznym, w szczególności zastrzega właścicielom i użytnikom gruntów, bądź rolnych bądź leśnych, przeciętych linją graniczną polsko niemiecką, prawo przenoszenia lub przewożenia przez granicę bez cła przedmiotów, służących do zagospodarowania tych gruntów, płodów i wytworów gospodarstwa i t. p. w ilościach odpowiadających rodzajowi i rozległości ich gospodarstw.

Pozatem konwencja zezwala na przenoszenie przez granicę bez cła narzędzi, instrumentów oraz przedmiotów, zabieranych ze sobą przez lekarzy, duchownych, weterynarzy, akuszerki, rzemieślników, rękodzielników oraz robotników, w celu wykonywania swych zawodów w obrebie granicznego obwodu celnego polskiego lub niemieckiego pod warunkiem powrotnego przenoszenia tych rzeczy przez granicę. W myśl art. 21 p. 3 tej konwencji nie podlega żadnym formalnościom celnym straż ogniowa, straż kopalniana oraz załoga ratownicza, o ile przekracza granicę dla noszenia pomocy w razie pożaru lub wypadku.

## Zwrot milionowych depozytów Spółce Brackiej.

Katowice. Wyższy Urząd Górniczy donosi: Ministerstwo przemysłu i handlu wyjaśnia, że w dniu 17 października br. zapadła uchwała Rady Ministrów co do przekazania Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach części rezerw ubezpieczeniowych, otrzymanych przez Polskę w myśl art. 2, 4, 5 i 6 decyzji Rady Ligi Narodów z dnia 13 stycznia 1930 r. oraz, że p. minister przemysłu i handlu wyraził już zgodę na przekazanie Spółce Brackiej majątku pozostałego w Banku Polskim i upoważnienie jej do bezpośredniego odebrania majątku pozostającego w Banku Szwajcarskim.

Polska otrzyma z tego depozytu papiery giełdowe wartości 3 090 895 marek niemieckich i gotówkę w kwocie 1 175 030 franków szwajcarskich.



## Wyższy Sąd Rozjemczy Bractw Górniczych uruchomiony

Katowice. W sali rozpraw sądu Apelacyjnego w Katowicach odbył się przed Wyższym Sądem Rozjemczym dla spraw Górnośląskich Bractw Górniczych szereg rozpraw. Przewodniczył radca ministerjalny dr. Stan. Ottman, jako wotanci zasiadali sędziowie apelacyjni Handzel i Wagner, jako ławnicy: ze strony pracodawców inż. Fryda, ze strony pracobiorców starszy bracki Anioł.

Dalsze rozprawy odbędą się z końcem listopada b. r.

## Większość duchowieństwa nie chce walki z rządem.

W prasie ukazała się niedawno odezwa, nawołująca do głosowania za listą nr. 19, podpisana przez niektórych księży. W związku z tem znajdujemy w prasie prorządowej zestawienie, z którego wynika, że odezwę tę podpisało 43 księży z Górnego Śląska i 29 księży z Cieszyńskiego, razem więc 72 księży. Ponieważ nasza diecezja liczy 403 kapłanów, **nie podpisało tej odezwy agitacyjnej 331 księży, t. j. przeszło 82 %**, a podpisało tylko 18 %. Wśród nazwisk podpisanych pod odezwą są, według doniesienia „Polski Zachodniej" również nazwiska sfałszowane. Większość kapłanów naszych nie chce więc walki z rządem, z głosów zaś, które zamieściliśmy, **widza nasi Czytelnicy, że jest cały szereg czcigodnych naszych duszpasterzy, którzy zachęcają do współpracy z rządem i do głosowania za jedynką.**



# BRANIBOR

96) (Ciąg dalszy).

— Co się dzieje z Mściwojem?

— I jego los niepewny. Wiemy tyle, że cesarz, który cudem z niewoli się wyratował, zwołał sejm rycerstwa do Werony. Jest tam margraf Dietrich i Bernard saski, jest tam wojsko, które uszło pogromu, brak za to Mieczysława i Mściwoja.

— O wojskach naszych mówicie? — zapytał Kiza, który przyszedł przede dwór kapłana.

— Witaj rycerzu. Rozmawiamy o doli cesarza.

— Gdy wieść o straszliwej klęsce po Niemczech się rozejdzie, żałoba spadnie na kraj.

— Nicże lud jeszcze nie wie?

— Dwór wie o wszystkiem. Ze dworu głuche tylko rozchodzą się domysły i wnioski. Mówia, że książęta zakazują rozszerzać wieści o pogromie i klęsce.

— Mądrze zaiste czynią. Z klęski naszej ucieszą się wrogowie na pograniczu państwa, zbuntują się marchje.

Zamyślił się Złotosz i rzekł po chwili do Kizy.

— Jeśli Mieczysław i Mściwoj zginęli, jeśli wieść się ta sprawdzi, to ty...

Kiza zezem spojrzał na Thiethmara.

— Szczerze się ucieszę — rzekł — jeśli zdrowi wrócą. Napijmy się za ich zdrowie.

— Niech żyją! — krzyknął Thiethmar, który choć od trunków gorących się wymawiał, dziś przecie ciągnąc trzeci garniec, pilnie patrząc na nierozpoczęte dotąd łagwie miodu, nie wiedział już, czyje zdrowie pije.

— Możebyśmy tak lipca teraz dla większej ochoty spróbowali?

— Skończmy piwo, boć szkoda, żeby się zmarnowało — rzekł wstydliwie Thiethmar.

Nalał Złotosz pełną szklanicę i rzekł półgębkiem do Kizy:

— Możesz mówić śmiało.

— A on?

— Dużo wypił... Co mi masz powiedzieć?

— Nie mnie pytaj, ja od ciebie odpowiedzi żądam...

— Masz moją przysięgę...

— Wiernym jej pozostaniesz?

— Bądź tego pewnym, jeśli dotrzymasz tego, co mi przyrzekłeś...

— Pójdzie za tobą lud?

— Pójdzie. Co jednak ze mną się stanie, jeśli Mieczysław żyje, jeśli zamiar się nie uda, jeśli złote nadzieje nasze w niwecz się obrócą?

— Co? Uciekniesz ze mną do Polski.

— Tam złoczyńców wieszają.

— Do Czech...

— Dosięgnie nas pomsta.

— Do Danji. Na kraj świata pójdziem.

— Zapłacisz mi sumiennie?

Kiza wpatrzył się w oczy Złotosza i rzekł serdecznie:

— Ja cię, arcykapłanie, złotem obsypię.

* * *

Szalonym zamysłom Kizy zdawało się uśmiechać szczęście. Wierzył w to zupełnie, że Mieczysław zginął; coraz częstsze nadchodziły wieści, że ten sam los Mściwoja spotkał. Aby się upewnić o tem, postarał się o wieści ze dworu; wszyscy, którzy w Weronie rycerstwo zebrane naokoło cesarza widzieli, twierdzili, że Mściwoja tam nie było.

Zatem obaj prawi dziedzice...

Przeszkody usunięte, czas więc działać, korzystać z losu, który się śmieje, powodzenie, spełnienie pragnień obiecuje.

Na szlaku jutrznianej przyszłości jest istotą. Pomocą ona wielką, albo zawadą ogromną...

Istotą tą jest Edyta.

Albo księżna obotrycka zechce pójść ręka w rękę z Kizą, a wtedy marzenie jest czynem, ułuda rzeczywistością, albo...

Na wdowę Mieczysławową zwrócił rycerz Kiza swoje oczy.

— Sprzeciwi się? Stanie wpoprzek drogi?! Podniesie głos protestu?!

— Ha! Jest sposób i siła, która ciszy wszelki głos ludzki.

To ostateczność, z którą się rycerz liczy, na zimno rzecz rozważając. Bo gdy go opadną złote sny, nie bierze upioru śmierci wcale w rachubę...

Po co iść krzywą drogą zbrodni, kiedy jest droga prosta... Najprostsza drogą wiodącą do celu, było usidlić, rozkochać i poślubić wdowę Mieczysławową, Edytę. Z nią, z jej sercem, z jej ręką, zdobywa Kiza prawa do obotryckiego ludu. Jeśli lud stanie po jego stronie, jeśli przy nim będzie księżna obotrycka, to wtedy może cesarzowi rzymskiemu śmiało spojrzeć w oczy, udowodnić swoje prawa, przedstawić wolę obotryckiego ludu, który ma odwieczne prawo książąt swych wybierać...

Ująć dla siebie Edytę, to myśl jego dziś codzienna.

* * *

Otoczył ją opieką, dobrocią, każdej chwili nasuwał się jej na oczy. Oddawna już mieszkał na tarnowskim dworze, w myśl rozkazów Dietricha tam obrał swą siedzibę, stamtąd zaczynał swe podróże, odwiedzając słowiańskie wsie i opola.

Po rozstaniu się z Adelajdą i gwałtownym wyjeździe z Braniboru, zamieszkała w Tarnowie i księżna obotrycka.

Od czasu, gdy przybyła nad Odrę Edyta, Kiza nie opuszczał prawie tarnowskiego grodna. Nastały dnie, które żona Mieczysława płaczem przeżyła; wtedy żalił się jej łez, pocieszał czułemi słowy. Czekał aż rozpacz ustanie, aż żal łzy i boleść ukoi. Po łzach nastało zmęczenie, wysilił się ból, przyszedł spokój, cisza, wrócił na lice wdowy dawno niewidziany gość — uśmiech. Uśmiech taki jak śnieżyczka i podbiał, który zakwita po strasznych dniach mrozu i zimy.

# Kronika bieżąca.

Niedziela 23 po Zielonych Świątkach.

**Niedziela 16 listopada**

Św. Edmunda, arcyb. wyzn. † 1241.
Św. Otomara, opata, † 759.

SŁOW.: RADOMIR.

**Jutro poniedziałek, 17-go listopada:** Błogosławionej Salomei, panny † 1258 roku.

| | Wschód | Zachód |
|---|---|---|
| Słońca | o godz. 6.58. | o godz. 16.0 |
| Księżyca | „ 1.43. | „ 14.21 |

Długość dnia 9.02.

Zmiany powietrza: pięknie ale chłodno. — Jutro: zmiennie, zachmurzono.

## Głosujemy wszyscy!

**W jutrzejszą niedzielę głosujemy wszyscy! Wszyscy udamy się do urny wyborczej i oddamy głos na listę nr. 1.**

Chcecie wyborcy porządku i spokoju w państwie, aby można bezpiecznie żyć i pracować;

chcecie, aby ustały te ustawiczne tarcia partyjne burzące wszelką pracę twórczą

**to głosujcie za marszałkiem Piłsudskim,**

bo on właśnie pragnie zagwarantować Polsce taki ład prawny.

Sejm powinien pomagać rządowi, a nie przeszkadzać ustawicznie. Jeżeli to uznajesz wyborco, to

**głosuj za marszałkiem Piłsudskim,**

a zwalczaj jego przeciwników.

Pamiętajmy, że obowiązkiem naszym jest nie uchylać się od głosu i nie rozbijać się, tylko oddać kartkę wyborczą

## na listę nr. 1.

**Uprawniony do głosowania jest każdy obywatel polski (z wyjątkiem aktywnych wojskowych), każda kobieta i każdy mężczyzna o ile w dniu rozpisania wyborów ukończyli 21 rok życia.** Głosować można tylko osobiście w przynależnym lokalu wyborczym. **Wybory trwają bez przerwy od godziny 9 rano do godziny 9 wieczorem.**

— **Przewóz wojska.** Ukazało się rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, spraw wojskowych, robót publicznych oraz przemysłu i handlu, o obowiązku dostarczania środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej dla wojska podczas pokoju. Za środki te uważa rozporządzenie wszelkie statki, łodzie zdatne do przewozu osób i rzeczy z własnym popędem mechanicznym, lub bez niego, a w szczególności statki i łodzie żeglugi śródlądowej, dalej promy, tratwy, berlinki.

Obowiązek dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej obejmuje zarazem obowiązek dostarczenia niezbędnej obsługi, t. j. personelu, przeznaczonego do kierowania danym środkiem przewozowym. Rozporządzenie ustala dalej w sposób szczegółowy warunki, na jakich środki przewozowe mają być dostarczone oraz wynagrodzenie, jakie za to przypada.

— **Przechowywanie żywności.** Akcja sanitarna w Polsce zmierza do uporządkowania sprzedaży żywności. Zwrócono uwagę, że niektóre sprzedawczynie i sprzedawcy żywności przechowują swoje towary w mieszkaniach. Niekiedy w mieszkaniu takiem jest chory, a produkty spożywcze składane są w pokoju, gdzie śpi po kilka osób. Nie może być mowy w takich warunkach o hygjenie. W związku z tem rozpocząć się ma kontrola przechowywania żywności, przeznaczonej na handel.

— **Komunalne zakłady lecznicze.** Podług ustawy o zakładach leczniczych, na związkach komunalnych ciąży obowiązek urządzania i prowadzenia szpitali. Ministerstwo spraw wewnętrznych wyjaśnia, że związki komunalne nie posiadające swoich zakładów leczniczych, muszą w najbliższym czasie przystąpić do ich organizowania lub rozszerzania zakładów istniejących. O ile brak środków nie pozwala związkowi komunalnemu samoistnie lub w połączeniu z innemi przystąpić do budowy szpitali, musi on postarać się o odroczenie terminu wykonania planu.

— **Popieranie wytwórczości krajowej.** W tych dniach odbyło się w Warszawie zebranie sekcji popierania wytwórczości krajowej przy muzeum przemysłu i rolnictwa, na którem przedstawiono sprawozdanie za dwuletni okres pracy organizacyjnej sekcji. Poza propagandą na rzecz wytwórczości krajowej, sekcja zajmuje się popieraniem rozwoju eksportu towarów i produktów polskich. Między innemi sekcja przeprowadziła podwyższenie cła na albuminę, czyli krew suszoną, używaną do klejenia dykt, a sprowadzaną dotychczas z zagranicy, głównie z Niemiec. Albumina może być w zupełności zastąpiona produkcją krajową. Podobnie sekcja zajęła się sprawą wyrugowania przywozu zagranicznych kolczyków do cechowania bydła i trzody chlewnej. Sekcja zajęła się znakowaniem towarów importowanych i krajowych. Znakowanie towarów wprowadzone będzie w życie po rozważeniu tego projektu przez izby przemysłowo-handlowe.

## Województwo śląskie

* **Węgiel dla inwalidów górniczych i wdów po inwalidach.** Kilka lat toczy się walka o węgiel deputatowy dla inwalidów górniczych i wdów po inwalidach. Wszelkie starania w tym względzie rozbijały się o opór właścicieli kopalń. A jednak nie można było sprawy zarzucić, ponieważ inwalidzi i wdowy, pobierający stosunkowo niskie renty, nie mogli zrezygnować z słusznych swych praw a co więcej z pomocy materjalnej w okresie przedzimowym w postaci węgla deputatowego.

W chwili, gdy wszelka nadzieja uzyskania węgla deputatowego była stracona, zajął się sprawą Śląski Urząd Wojewódzki, przedewszystkiem zaś p. wojewoda. Starania p. wojewody zostały obecnie uwieńczone pomyślnym wynikiem. Sprawa zaopatrzenia inwalidów górniczych i wdów po inwalidach w węgiel została w tej chwili załatwiona w ten sposób, **że każdy inwalid górniczy otrzyma tonę węgla, wdowa zaś ½ tony węgla po zniżonych cenach.** Odbiorca płaci tylko połowę należytości, resztę pokrywa Śląski Urząd Wojewódzki z własnych funduszów w myśl umowy, zawartej przez województwo z kopalniami. **Na sfinansowanie tej akcji Śląski Urząd Wojewódzki wyznaczył dotychczas 400 tysięcy złotych.**

* **„Wieczór Spawacza.“** Stowarzyszenie dla rozwoju spawania i cięcia metali w Polsce Instytut rzemieślniczo-przemysłowy w Katowicach, urządza w każdy piątek, z wyjątkiem przypadających w tym dniu świąt, po południu o godzinie 6,30 w szkole spawania wzgl. w kantynie huty „Marta“ w Katowicach, ul. Zamkowa 10 wieczory dyskusyjne dla spawaczy - praktyków, poświęcone aktualnym zagadnieniom techniki spawania, oraz dyskusji na tematy, poruszane przez uczestników. Wstęp dla wszystkich spawaczy-praktyków wolny i bezpłatny. Pierwszy wieczór dyskusyjny odbędzie się w piątek, dnia 21 listopada o godzinie 6.30 wieczorem.

### Z Katowickiego

**Katowice.** (Pod kołami samochodu). Urzędnik magistracki Tadeusz Żołądkowski, lat 64, ostatnio zamieszkały w Baranowicach, został przejechany przez samochód, przyczem doznał złamania ręki. Autem kierował Fr. Duda z Wełnowca.

— (Targ na zwierzęta domowe). Następny targ na konie i bydło w Katowicach odbędzie się we wtorek 18 listopada na placu za rzeźnią miejską. Spęd dozwolony od godz. 9 do 12.

— (Sprzeniewierzenie). Ferdynand Wróbel z Siemianowic sprzeniewierzył rower na szkodę firmy „Blitz“ w Katowicach. Wróbel wyłudził rower od firmy, później go sprzedał. Sprawę skierowano do sądu.

— (Aresztowanie). Józef Czipura został przytrzymany przez policję w Katowicach pod zarzutem kradzieży bielizny na strychu domu kupca W. Lebki w Katowicach. Aresztowany dokonał także kradzieży bielizny na szkodę Elżbiety Neblowej w Katowicach. Czipura przyznał się do winy. Z aresztu policyjnego odstawiono go do więzienia sądowego.

**Zawodzie** w Katowickiem. (Napad). Klara Obst z Katowic i siostra jej Marja Bryłkowa z Zawodzia uwiadomiły policję, że obok leśniczówki za hutą Kunegundy zostały zaczepione przez mężczyznę. Klarze Obst napastnik odebrał torebkę zawierającą 3 złote i chusteczkę, Marji Bryłkowej również torebkę zawierającą 1 złoty i 3 klucze do zamku patentowego. Nazwiska opryszka dotychczas nie ustalono.

**Dąb** w Katowickiem. (Z życia Związku Obrony Kresów Zachodnich). Na ostatniem zebraniu koła Związku Kresów Zachodnich było obecnych około 150 członków. Radca p. Kiszka wygłosił referat o znaczeniu wyborów. Kierownik szkoły wełnowieckiej p. Furman mówił o obowiązkach narodowo uświadomionych Polaków. Następnie odbyła się dyskusja. Poszczególni mówcy podkreślali, że jednym z głównych obowiązków śląskich jest tępienie gazet niemieckich w rodzinach polskich, gdyż wielu narodowo uświadomionych rodaków czyta i abonuje pisma niemieckie. Pomiędzy tymi abonentami pism niemieckich są nawet osoby piastujące publiczne urzędy. Na tych urzędników należy wpłynąć dobrem słowem, a gdy to nie pomoże, należy ogłosić ich nazwiska, co oczywiście nie wyjdzie na korzyść tych urzędników. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Roty.“

— (Uchwała Towarzystwa Polek). W Dębie pod Katowicami odbyło się w tych dniach zebranie Towarzystwa Polek przy udziale 250 członkiń. Z gości wymienić należy prezydenta miasta Katowic dr. Kocura, inżyniera Kiszkę i członkinie głównego zarządu Towarzystwa Polek z panią Datkową na czele. Referat na temat przyszłych wyborów wygłosił prezydent miasta dr. Kocur. Mówca przedstawił zasługi obecnego rządu oraz pracę około kulturalnego i gospodarczego rozwoju Śląska, co jest zasługą wojewody dr. Grażyńskiego, poczem wezwał wszystkich do agitacji za listą wyborczą prorządową z czołowym kandydatem marszałkiem Piłsudskim na czele. W dyskusji zabierali głos: przewodnicząca towarzystwa p. Rybarzowa, inżynier Kiszka i prezes Z. O. K. Z. w Dębie p. Piec.

**Mysłowice.** (Echa napadu rabunkowego). Przed kilku dniami donieśliśmy, że na drodze dokonano napadu rabunkowego na posłańca fabryki mebli w Mysłowicach. W związku z tym napadem zostali aresztowani i osadzeni w więzieniu sądowem: stolarz Henryk Kośmider, lat 23 i 20-letni pomocnik kupiecki Alojzy Tobola, ostatnio zamieszkały w Rudzie.

— (Ziemniaki). Magistrat miasta Mysłowic podaje do wiadomości, że ci odbiorcy rent i bezrobotni, którzy dotychczas nie złożyli w magistracie wniosków o bezpłatne zaopatrzenie w ziemniaki na zimę, mogą to uczynić najpóźniej w sobotę 15 listopada. Dowody osobiste należy zabrać ze sobą.

**Szopienice** w Katow. (Uchwały rady gminnej). Na ostatniem posiedzeniu członków zastępstwa gminnego omawiano sprawę przyznania subwencji kasie parafjalnej. Na posiedzeniu rady gminnej w dniu 20 grudnia 1929 roku przyznano bowiem kasie kościelnej subwencję w wysokości 5 tysięcy 500 złotych na pokrycie kosztów odnowienia kościoła z okazji 65-letniej rocznicy istnienia parafji. Ponieważ zwrot kosztów budowy ratusza niebawem będzie ukończony, uchwalono wypłacić wyżej wymienioną subwencję kasie kościelnej. — Dla bezrobotnych uchwalono jednorazową dodatkową zapomogę. Na cel ten przyznano 9 tysięcy 477,50 zł.



### Z Król. Huty

**Królewska Huta.** (Odczyt.) Staraniem Towarzystwa Czytelni Ludowych odbędzie się w niedzielę 16-go listopada w auli gimnazjum żeńskiego o godzinie 5.30 wieczorem odczyt z cyklu wykładów powszechnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Odczyt wygłosi literat Adam Polewka, na temat „Chłop i robotnik w literaturze polskiej“. Wstęp dla starszych 20 groszy, dla młodzieży szkolnej 10 groszy.

### Z Świętochłowickiego

**Zgoda** w Świętochłowickiem. (Ochronka.) Jak już donieśliśmy, w dniu 11 listopada odbyła się w Zgodzie uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod szkołę i zamurowanie aktu erekcyjnego już pod dachem stojący nowej ochronki. W związku z tem donoszą nam, że „Ochronkę“ postawili mieszkańcy osady Zgody z okazji 10-lecia wskrzeszenia Polski. Wówczas zawiązał się komitet budowy. Na czele komitetu stanęł dyrektor Huty Zgody Myciński i prezes Zespołu polskich stowarzyszeń, sekretarz gminy Józef Twardoch i inni. Na cel ten obywatelstwo złożyło 15 tysięcy złotych, Huta ofiarowała również 15 tysięcy złotych. Urząd wojewódzki udzielił subwencji w wysokości 50 tysięcy zł. Budowa surowa kosztuje około 100 tysięcy złotych. Na wykończenie wewnętrzne potrzeba jeszcze około 100 tysięcy złotych. W dniu 12 listopada odbyła się w Zgodzie akademja z okazji uroczystości dnia poprzedniego. Słowo wstępne wygłosił kierownik szkoły Orlewicz, poczem dzieci szkolne wygłosiły kilka deklamacyj. Następnie pokazano żywy obraz. Bardzo podobał się melodram, wykonany przez nauczycielkę p. Kosińską. Referat na temat tych uroczystości wygłosił nauczyciel Chmielewski. Akademję zakończono odśpiewaniem hymnu Rzeczypospolitej.

**Hajduki Wielkie** w Świętochłowickiem. (Kurs sanitarny). Zarząd ochotniczej kolumny sanitarnej Polskiego Czerwonego Krzyża w Hajdukach Wielkich uprasza wszystkich dotychczas zgłaszających się na nowy kurs „Pierwsza pomoc“ o pewne i liczne stawienie się w sobotę dnia 15 listopada w czasie od godziny 18 do 20 w Pogotowiu ratunkowem przy dworcu. Zarząd kolumny zwraca się przedewszystkiem do rezerw z baonów sanitarnych o zgłoszenia się na członka celem przeprowadzenia stałej służby w tutejszem Pogotowiu ratunkowym dla dobra bliźniego. Zaznaczamy, że tutejsze Pogotowie ratunkowe jest

# 1

jedyne na całem Śląsku, oparte na zasadach bezpłatnego poświęcenia się w sprawach Czerwonego Krzyża. Liczba ofiar korzystających w ciągu roku z urządzenia Pogotowia jest bardzo pokaźna. Z tego więc powodu zarząd kolumny dąży do powiększenia służby sanitarnej w tutejszem Pogotowiu ratunkowem. Piśmienne zgłoszenia przyjmuje prezes Alojzy Soballa w Wielkich Hajdukach, ul. Krakowska 127.

**Chropaczów** w Świętochłowickiem. (Poświęcenie kamienia węgielnego pod nową szkołę). Z uroczystością narodową połączono w Chropaczowie poświęcenie kamienia węgielnego budującej się nowej szkoły powszechnej. Poświęcenia dokonał miejscowy proboszcz ks. Cedzich, wygłaszając przytem przemówienie. Naczelnik gminy odczytał dokument napisany na pergaminie, który włożono do puszki i wmurowano do kamienia. Po tym akcie przemówił jeszcze naczelnik wydziału oświecenia publicznego p. Ręgorowicz. Uroczystość zakończono odegraniem hymnu narodowego.

**Szarlej** w Świętochłow. (Przychodnia przeciwgruźlicza). Przychodnia przeciwgruźlicza mieści się przy ulicy Piekarskiej 3. Kierownikiem jej jest lekarz dr. Bociański. Badanie lekarskie odbywa się raz w tygodniu w czwartek od godziny 3 do 4 po południu. Naświetlanie lampą kwarcową odbywa się dwa razy w tygodniu w wtorek i czwartek od godziny 8 do 16. Do przychodni w Szarleju należą następujące miejscowości: Szarlej, Piekary, Brzozowice, Kozłowa Góra.

**Brzeziny** w Świętochłowickiem. (Ograniczenie kompetencji urzędu celnego). „Monitor Polski" ogłasza rozporządzenie ministra skarbu, którem ograniczono kompetencję urzędu celnego w Brzezinach Śląskich, wyłącznie do drogi celnej Brzeziny Śląskie (dawniej Samuelsglück) — Rozbark. W związku z powyższem zwija się ekspozyturę urzędu celnego w Brzezinach Śląskich, zaś droga celna Brzeziny — Rozbark staje się drogą uboczną.. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1930 r.

### Z Rybnickiego

**Czernica** w Rybnickiem. (Z ruchu przedwyborczego). Rozpisała się „Polonia" w nr. 2180 o wiecu Kat. Bloku Ludowego w Czernicy, przyczem minęła się zupełnie z prawdą. Między innemi napisała, że na wiecu było 300 wyborców, aczkolwiek naliczyłem ich wszystkich 50 razem z Niemcami i tymi Polakmi, którzy przybyli z ciekawości, by się przysłuchać referentowi, byłemu posłowi Szulikowi. Mówił referent rzeczy niestworzone, napadał w ordynarny sposób na rząd, p. marszałka Piłsudskiego, a w końcu także na naszych powstańców. Rzecz jasna, że obecni na sali powstańcy nie pozwolili sobie dmuchać w kaszę, lecz dali mowcy należytą odprawę. I zupełnie słusznie, ponieważ p. Szulik nie ma prawa wydawać opinji o powstańcach, którym zawdzięcza to, czem dziś jest. Bo gdyby powstańcy nie byli wywalczyli Śląska, p. Szulik nigdy nie byłby został naczelnikiem urzędu okręgowego ani też posłem. Nie zlękną się powstańcy pogróżek p. Szulika, któryby najchetniej ich powywieszał lub też przepędził za dziesiątą granicę. Lecz nie doczekanie jego. Lud nasz w Rybnickiem nie pójdzie za głosem p. Szulika. Przeciwnie stanie murem przy obecnym rządzie i głosować będzie tylko na jedynkę! Pan Szulik zaś za jego oszczerstwa i kłamstwa należy za mury więzienne. Bo za takie plugawienie władzy i urządzeń państwowych innej kary być nie może. Wzywam wszystkie rodaczki oraz wszystkich rodaków, ażeby wszyscy głosowali na listę nr. 1. Ani jeden głos polski nie śmie paść na listę niemiecką.

Wiecownik.

**Skrzyszów** w Rybnickiem. (Los górnika). Dnia 13 b. m. został zabity na kopalni „Emy" górnik Sitek, lat 21, z Skrzyszowa.

**Łaziska** w Rybnickiem. Z okazji 12-letniej rocznicy odzyskania niepodległości oraz 10-letniej rocznicy zwycięskiego odparcia najazdu bolszewickiego, odbył się w Łaziskach, cichej i spokojnej wiosce na pograniczu, wieczorek z nadzwyczaj urozmaiconym programem. Przemówienie na temat ideologji wolnościowej wygłosił kierownik szkoły Henryk Skaba. Największą część programu wypełniły występy dziatwy szkolnej, która wystąpiła z dobrze wyszkolonemi pieśniami treści religijnej i patrjotycznej. Szczególnem powodzeniem cieszyło się same przedstawienie teatralne, odegrane przez młodych, ale śmiałych amatorów. Słowa uznania widzów zainteresowania i humoru wprowadziły po brzegi wypełnioną salę popisy konkursowe z czytania, rysowania i solowego śpiewania, gdyż wszystko to było zastosowane do gustu i upodobania miejscowej ludności. Na zakończenie kierownik szkoły Skaba zachęcał rodziców do zgodnej współpracy w wysiłkach szkoły, bo opartych na zasadach nauki Chrystusowej. Szkoła i rodzice powinni pracować wspólnie także dla dobra i szczęścia najjaśniejszej Rzeczyposp. Polskiej i zejdnoczonego z nią Górnego Śląska. — Za pracę i poświęcenie należy się gronu nauczycielskiemu w Łaziskach pełne uznanie.

### Z Lublinieckiego

**Lubliniec.** (Znalezienie broni palnej). Na zlecenie władz sądowych w Lublińcu przeprowadzono rewizję w mieszkaniu zarządcy tartaku Adolfa Blaszkiego, werkmistrza Pawła Kaly i zarządcy materjałów Gracy. Urzędnicy szukali broni palnej, gdyż istniało podejrzenie, że wymienione osoby posiadają broń, nie mając na to pozwolenia. Podczas rewizji w magazynie tartaku znaleziono 2 wojskowe karabiny wyrobu niemieckiego i belgijskiego i strzelbę myśliwską. w mieszkaniu zarządcy tartaku Blaszkiego znaleziono przerobiony karabin niemiecki, bagnet francuski oraz większą ilość naboi do karabinu niemieckiego i pistoletu. W związku z tem Adolf Blaszkie i Paweł Kala zostali aresztowani i osadzeni w więzieniu sądowem w Lublińcu.

## Z całej Polski.

**Kraków.** (Zima w górach). Przed kilku dniami w Tatrach i na Podkarpaciu spadł obfity śnieg, połączony miejscami z zawieją śnieżną. W górach zalegają grube warstwy śniegu, wobec czego pojawili się już narciarze.

**Brzesko.** (Morderstwo w szkole). Przed kilku dniami włamało się dwóch nieznanych mężczyzn do sali szkolnej w Borzęcinie Dolnym, powiat Brzesko, województwo krakowskie. W szkole mieszka kierownik Stanisław Łoboda, który słysząc szmer wszedł do sali, a wraz z nim jego żona Rozalja. Jeden z bandytów widząc wchodzących oddał w kierunku ich z karabinu jeden strzał, który trafił Łobodową w lewy bok i położył ją trupem na miejscu. Napastnicy po oddaniu strzału zbiegli.

**Przemyśl.** (Żyd wygrał w loterji). Pisma polskie donoszą z Przemyśla, że przy pierwszem ciągnięciu pożyczki budowlanej, główna wygrana w wysokości 250.000 zł. padła na los Nr. 69.753. Szczęśliwym posiadaczem losu okazał się 25-letni młodzieniec żydowski Salomon Ramras, pochodzący z biednej rodziny ortodoksyjnej w Przemyślu.

**Borysław.** (Strajk). Na kopalni wosku ziemnego w Borysławiu zastrajkowało onegdaj 180 robotników. Tło strajku ekonomiczne, spowodowane cofnięciem płatnych urlopów. Strajkiem kieruje niejaki Bocian, sekretarz związków zawodowych. Przebieg strajku spokojny.

## Z dalszych stron.

**Berlin.** (Pościg za bandytami po dachach). Do wydziału marynarki ministerstwa spraw zagranicznych w Berlinie włamali się złodzieje i po rozbiciu kilku szaf, próbowali przejść do dalszych pokoi. Zostali jednak spostrzeżeni przez wartownika, który wszczął alarm. Włamywacze schronili się na dach i skryli się w kominach. Policja wspomagana przez straż ogniową, poczęła ścigać ich po dachach kamienic. Przyciśnieci przez policję włamywacze użyli broni, przyczem wywiązał się formalny pojedynek na rewolwery. Wreszcie włamywacze musieli się poddać.

**Kowno.** (Ułaskawienia na Litwie). W związku z obchodzącemi uroczyście na Litwie Kowieńskiej 500-leciem zgonu wielkiego księcia Witolda kancelarja prezydenta Smetony otrzymał około 500 petycyj z prośbą o prawo łaski. 400 z tych prośb zostało uwzględnionych, przyczem kary albo zupełnie darowano albo zmniejszono.

## Nadesłane.

**Nowawieś.** W niedzielę, dnia 16 listopada b. r. obchodzą małżonkowie Melchior Szuchaja z żoną Rozalią, z domu Szczyrba złote gody małżeńskie. Z tej okazji składają jubilatom dzieci i wnuczki najserdeczniejsze życzenia, błogosławieństwa Bożego i doczekania się diamantowego wesela.

### Droga do szczęścia.

Idźcie do kolektury W. Kaftal i Ska w Katowicach na ul. św. Jana 16 i kupcie los Polskiej Państwowej Loterji Klasowej. Ciągnienie 1-ej klasy odbędzie się już dnia 18 b. m. i w dniu tym możecie wygrać poważne sumy, które dadzą wam dobrobyt i szczęście. Loterja bowiem obecna ma zmieniony plan gry i główna wygrana wynosi zł. 1.000.000 — obok dalszych wielkich wygranych po zł. 400.000, zł. 300.000, zł. 200.000, zł. 100.000 itd. Czasy są ciężkie i każdy powinien popróbować szczęścia. Nuż uśmiechnie się ono wam u Kaftala.

## Dział handlowy.

### Giełda pieniężna w Warszawie

w dniu 14 listopada 1930 r.

Dolar amerykański **8.90 zł.** Funt sterlingów **43.23 zł.** 100 franków francuskich **34.95 zł.** 100 szylingów austrjackich **125.34 zł.** 100 koron czeskich **26.39 zł.** 100 franków szwajcrskich **172.64 zł.** 100 guldenów holenderskich **358.17 zł.**

### Giełda zbożowa w Warszawie

w dniu 13 listopada 1930 r.

Płacono za 100 kg parytet wagon w Warszawie: Żyto 18.75—19.00. Pszenica 26.00—27.00. Owies jednolity 20.50—22.50. Jęczmień na kaszę 19.00 do 20.00. Jęczmień browarowy 24.00—25.00. Mąka pszenna luksusowa 60.00—70.00. Mąka pszenna wyborowa 50.00—60.00. Mąka żytnia 35.00—36.00. — Otręby pszenne łuski 15.00—16.00. Otręby pszenne średnie 13.00—14.00 Otręby żytnie 10.00—10.50. — Obroty małe, tendencja utrzymana.

# Ze Śląska Opolskiego

### Walka o język polski.

W Opolu odbył się zjazd delegatów polsko-katolickiej partji ludowej, który w rezolucji, uchwalonej na tym zjeździe, domaga się od pruskiego ministra oświaty zaprowadzenia obowiązkowej nauki języka polskiego we wszystkich szkołach powszechnych i średnich prowincji górnośląskiej z początkiem roku szkolnego 1931. Rezolucja podnosi, że na obszarze polskiego Górnego Śląska wprowadzono obowiązkową naukę języka niemieckiego już od kilku lat. Zjazd domaga się w interesie ludności górnośląskiej uwzględnienia tak ważnego żądania, którego urzeczywistnienie nakazują potrzeby pedagogiczne, praktyczne oraz prawa natury.

### Z Zabrskiego.

Spadł z rusztowania przy budowie domu mieszkalnego w **Zabrzu** murarz Król. Nieszczęśliwy odniosł ciężkie obrażenia wewnętrzne. Straż ogniowa odstawiła go do lecznicy miejskiej.

•

22-letni ekspedjent z **Zabrza** popełnił w tych dniach samobójstwo przez zastrzelenie. Przyczyny samobójstwa nie stwierdzono.

### Z Kozielskiego.

W tych dniach zdarzył się w **Reńskiej Wsi** ciężki wypadek samochodowy. Przed nadjeżdżającym od strony Koźla samochodem chciał przelecieć na drugą stronę ulicy 4-letni Ryszard Górnik. Chłopak nie zdążył jednak przelecieć i został przejechany. Szofer odwiózł go do lecznicy, gdzie zmarł po kilku minutach.

•

Według ostatniego spisu ludności z dnia 10 października miasto **Koźle** liczyło 8971 mieszkańców. W roku ubiegłym liczba mieszkańców dochodziła do 8.868 dusz. Wobec tego wzrost wynosi 103 osoby. Z tej ogólnej liczby mieszkańców jest 7891 katolików, 956 ewangelików, 84 żydów, 29 innowierców i 80 bezwyznaniowych.

•

W tych dniach zatonął w przystani kozielskiej parowiec o sile 35 koni, własność Pawła Pieskali z Rogowa.

### Z Raciborskiego.

Od 1 grudnia br. ma być otwarty na linji kolejowej **Racibórz — Chałupki** nowy przystanek kolejowy w najbliższej okolicy Rożkowa.

### Z Opolskiego.

Kościółek pod wezwaniem św. Marcina w **Komprachcicach** obchodził w niedzielę, dnia 9 listopada b. r. uroczystość odpustową. Konsekracja jego odbyła się w roku 1703. Niestety świątynia jest zbyt szczupła, by mogła pomieścić wszystkich wiernych. Wobec tego planuje się budowę nowego, obszernego kościoła.

# Z ruchu przedwyborczego

### Wspaniały wiec N. Ch. Z. P. w Nowym Bytomiu.

W niedzielę, dnia 9 bm. odbył się wiec na sali p. Grychtoła. Wiec zagaił p. dyr. Dworok. Do napełnionej szczelnie sali (około 700—800 osób) wygłosił dłuższy referat wyborczy pan burmistrz **Grzesik**, wywody którego słuchacze żywo oklaskiwali. Następnie przemówił p. dyr. Dworok i wniósł w końcu okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i jej władz. Okrzyk powtórzyła gromko cała publiczność. W końcu przyjęto następującą rezolucję:

„Zebrani w dniu 9 listopada 1930 r. obywatele gminy Nowy Bytom w liczbie 700, oświadczają, iż **przy nadchodzących wyborach jednomyślnie poprą obóz marszałka Piłsudskiego, a na Śląsku wojewody Grażyńskiego.** Obóz ten reprezentuje myśl państwowotwórczą, dlaczego należy dołożyć wszelkich sił, by zaczęte dzieło koniecznej reformy ustrojowej w Polsce zostało przy poparciu obywateli dbałych o interes Państwa jak najrychlej zrealizowane. **Poparcie obozu prorządowego przy wyborach jest najlepszem odparciem ataków niemieckich na zachodnie granice Polski, najlepszą odpowiedzią Treviransowi.** Niech żyje lista Nr. 1.“

Przebieg wiec ubył wspaniały. Od 1922 r. żaden wiec polityczny nie cieszył się tak dużą frekwencją. Olbrzymią część zebranych stanowili starzy znani obywatele i obywatelki miejscowe.

**Obecny.**

### Wiec wyborczy w Brzozowicach.

Dnia 9 listopada br. urządzono w **Brzozowicach**, staraniem komitetu wyborczego N. Ch. Z. P. wiec wyborczy. Wiec zagaił członek komitetu p. Walenty Kosek. Pierwszy przemawiał p. dr. Kujawski. Mówił o tem, że **kandydatom na posłów N. Ch. Z. P. leży na sercu sprawa dobrobytu wszystkich obywateli dobrej woli w Polsce.** Kandydaci na posłów, to nie jacyś karjerowicze, lecz ludzie, którzy dzięki swej żmudnej pracy dla społeczeństwa wypłynęli na czele ogółu. Referenta nagrodzono hucznemi oklaskami. Następnie przemawiał p. Janek, sekretarz powiatowy N. Ch. Z. P. W przemówieni uswojem udowodnił, dlaczego należy głosować na listę marszałka Piłsudskiego Nr. 1, a nie na inne. Otóż poprostu dlatego: 1. **że marszałek ma większość Polaków za sobą,** 2. **że ma doświadczenie i energię, jaka jest potrzebna do rządzenia państwem, co dowiódł w najcięższych czasach Rzeczypospolitej,** 3. **że koło siebie ma ludzi takich, którzy przedewszystkiem dążą do potęgi Polski i dobrobytu obywateli.** Referentom podziękował w imieniu komitetu obecny na wiecu naczelnik gminy p. Krupa. Sala była przepełniona.

### Wiec przedwyborczy w Nakle.

W niedzielę, dnia 9 listopada odbył się na sali p. Tichauera **w Nakle** wiec przedwyborczy N. Ch. Z. P. Wiec zagaił nasz rodak p. Hugon **Bereska**, który serdecznie powitał wszystkich zebranych w liczbie około 500. Po powitaniu przedstawił przeszłość i przyszłość państwa polskiego p. **Rutkowski** oraz wzywał uczestników, **aby głosowali wszyscy na listę nr. 1**, która jest listą naszego wodza i budowniczego Polski, marszałka Józefa Piłsudskiego.

W dalszym ciągu zabrał głos nasz rodak p. Antoni **Jany**, który napominał rodaczki i rodaków, aby się nareszcie opamiętali i nie głosawali na listę niemiecką, jak przy wyborach ostatnich, kiedy to u nas oddano niemniej jak 477 głosów niemieckich, kompromitując naszą nawskroś polską gminę. **Przypomniał naszych braci i nasze siostry na Śląsku Opolskim, którzy, aczkolwiek pod panowaniem obcem, bez obawy głosują na listę polską.**

Mowca wzywał także kolejarzy, aby w wyborach do sejmu Rzeczypospolitej i sejmu śląskiego oraz do senatu, gremjalnie szli do urny wyborczej z żonami i dorosłemi dziećmi i **głosowali wszyscy na jedenkę.** Jest pracowników kolejowych przeszło 240, od których możemy żądać, by głosowali na listę prorządową.

Na zakończenie przemówiła nauczycielka **p. Hunczakówna i wzywała wszystkie Polki do udziału w wyborach i głosowania na listę nr. 1.** — Wiec odbył się w spokoju. Przed rozejściem się odśpiewano „Rotę“.

### Ludność Dąbrówki Wielkiej manifestuje tłumnie za „Jedynką.“

W niedzielę, dnia 9 b. m odbył się na sali oberży gminnej wiec przedwyborczy w obecności przeszło 400 obywateli. **Zebrani oświadczyli jednogłośnie głosować dla dobra Rzeczypospolitej i Jej obywateli uroczyście i jawnie za listą prorządową Nr. 1.**

W środę dnia 13 b. m. zapełniła się sala oberży gminnej niewiastami gminy Wielkiej Dąbrówki. Obszerna sala nie mogła pomieścić przybyłych na zaproszenie komitetu wyborczego N. Ch. Z. P. rodaczek, które pomimo niepogody zajęły miejsca w przyległych korytarzach. W poważnem skupieniu wysłuchano referatów p. Kułapowskiej z Dąbrówki Małej, p. naczelnika gminy Józefa Sieji, p. nacz. Szymonka i p. Bartłomieja Płonki, członka Śląskiej Rady Wojewódzkiej. P. kierownik szkoły Danyluk przedstawił zebranym rezolucję, w której **wyrażono hołd i podziękowanie dla rządu marszałka Piłsudskiego, zaś na Śląsku dla p. wojewody dr. Grażyńskiego, ślubując, iż w dniu wyborów głosy swe oddają jawnie i uroczyście na Nr. 1.**

Zebranie to trwające przeszło 3 godziny, było tak imponujące, iż od czasów plebiscytowych podobnego nie było. Cześć i sława niewiastom Wielkiej Dąbrówki, które w zrozumieniu doniosłości chwili obecnej oceniły w tak dodatniej mierze zawezwanie komitetu wyborczego N. Ch. Z. P.

### Radzionków głosuje na jedynkę!

Z Radzionkowa piszą nam:

W jutrzejszą niedzielę (16 listopada) oraz w przyszłą niedzielę (23 listopada) pójdziemy do urny wyborczej, **aby kartką wyborczą zadokumentować nasze przywiązanie do Ojczyzny i obecnego systemu rządowego.** Szczególnie my radzionkowianie mamy obowiązek głosować na jedynkę, gdyż na liście tej kandyduje dwóch młodych naszych obywateli: **aptekarz p. Gajda,** były poseł na drugi sejm śląski oraz **naczelnik gminy p. Ziętek.** Nie trzeba się oglądać na inne stronnictwa i partje, które nam nie mogą pomódz. **Jedyną pomoc i obronę znajdziemy wszyscy w jedynce, czy robotnicy czy też inwalidzi wojenni lub też inwalidzi pracy.** Znamy naszych rodaków i jesteśmy przekonani, że zawsze o nas pamiętać będą i o naszej gminie. Znamy ich pracę w gminie około naprawy stosunków i bytu obywateli. **Przypominamy tylko dawniejszy stan rzeczy a dzisiejszy, a każdy może się przekonać, że postąpiliśmy znacznie naprzód.** Wobec tego i w interesie rozwoju naszej gminy w przyszłości wszyscy: robotnicy, inwalidzi, urzędnicy, właściciele domów, lokatorzy, starzy i młodzi głosować musimy

## na listę nr. 1.

Przedewszystkiem dołóżmy starań, by **zredukować liczbę głosów niemieckich do zera.** Uprzytomnijmy sobie, że w czasach najcięższych, pod panowaniem obcem ławą głosowaliśmy na polskich kandydatów i wybieraliśmy do Berlina polskich posłów. To też teraz temwięcej **dbać musimy o narodową stronę przy zbliżających się wyborach.** Jeżeli wszyscy spełnimy obowiązek, natenczas zwycięstwo będzie nasze!

Obywatel.

### Do członków Zw. Uchódźców śląskich w Katowicach.

W dniach 16 i 23 listopada odbędą się wybory do sejmu Rzeczypospolitej, sejmu śląskiego i senatu. **W wyborach tych chodzi przedewszystkiem o to, by zwyciężyła myśl państwowo-twórcza** oraz by ziemię śląską oczyszczono z naleciałości niemieckiej.

**Każdy uchodźca - powstaniec musi dopilnować, aby ani jeden głos nie padł na listę niemiecką.** Zbałamuconych trzeba pouczać i nakłaniać do oddawania głosów na listę polską. **Hasłem naszem niech będzie: Rząd marszałka Piłsudskiego dla narodu a naród dla rządu!**

# Program radjowy.

Niedziela, dnia 16 listopada 1930 r.

**Katowice,** fala 408,7. Nabożeństwo z katedry poznańskiej. — 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12.10 Poranek symfonicznly z Filharmonji warszawskiej. — 14.00 Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Religja jest potrzebą.“ — 14.20 Muzyka z Warszawy. — 14.30 Odczyt p. t. „Nawozy sztuczne — produkcja i konsumcja“. — 14.50 Muzyka z Warszawy. — 15.00 Odczyt z Warszawy. „Bieżące zagadnienia rolnictwa polskiego“. — 15.20 Muzyka z Warszawy. — **15.35 P. A. T. o przebiegu wyborów.** — 15.40 Audycja dla dzieci z Krakowa. — 16.00 Skrzynka pocztowa. — 16.20 Koncert z płyt gramofonowych. — 16.40 Odczyt ze Lwowa. — 16.55 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.15 Wiadomości przyjemne i pożyteczne z Warszawy. — **17.30 P. A. T. o przebiegu wyborów.** — 17.40 Koncert reprezentacyjnej orkiestry policji państwowej w Warszawie. — 19.00 „Bery i bojki śląskie“ — Karlik z Kocyndra — (prof. St. Ligoń). — 19.25 Feljeton z Warszawy. — 19.40 P. A. T. o przebiegu wyborów. — 19.50 Rozmaitości. — 20.00 Słuchowisko z Warszawy. — 20.30 Koncert popularny z Warszawy. — 21.10 Kwadrans literacki. — **21.20 P. A. T. o przebiegu wyborów.** — 21.25 Dalszy ciąg koncertu. — 22.00 Feljeton z Warszawy. — 22.15 Recital altowiolisty Mieczysława Szaleskiego z Warszawy. — **22.35 P. A. T. o przebiegu wyborów** — 22.50 Komunikat meteorologiczny. — **Od 23.00 co pół godziny P. A. T. o przebiegu wyborów.**

**Warszawa,** fala 1.395,3. 10.15 Nabożeństwo z katedry poznańskiej. — 12.15 Poranek symfoniczny. — 14.00 Pogadanka o sprawach prawniczych. — 14.30 i 15.00 Odczyty rolnicze. — 15.35 O przebiegu wyborów. — 15.40 Program dla dzieci z Krakowa. — 16.20 i 16.55 Muzyka z płyt gramofonowych. — 17.15 Wiadomości przyjemne i pożyteczne. — 17.30 O przebiegu wyborów. — 17.40 Koncert orkiestry policyjnej. — 19.40 O przebiegu wyborów. — 20.00 Słuchowisko. — 20.30 Koncert popularny. — 21.25 O przebiegu wyborów. — 22.15 Koncert. — Od 23.00 P. A. T. nadawać będzie co pół godziny do godz. 5 sprawozdania o przebiegu wyborów.

**Kraków,** fala 135,1. 10.15 Nabożeństwo z katedry poznańskiej. — 12.10 Poranek symfoniczny z Warszawy. — 14.00 Pogadanka dla rolników. — 14.30 Transmisja z Warszawy. — 15.00 Kronika rolnicza. — 15.40 Audycja dla dzieci. — 16.20 i 16.55 Muzyka z płyt gramofonowych. — 17.15 do 22.15 Transmisje z Warszawy. — Od 23.00 P. A. T. nadawać będzie co pół godziny do godziny 5 sprawozdania o przebiegu wyborów.

**Poznań,** fala 336,3. 8.45 Koncert poranny. — 9.30 Wiadomości z całego świata. — 10.15 Święto młodzieży. — 12.05 i 12.25 Odczyty rolnicze. — 12.45 Wykład dla gospodyń. — 17.45 Koncert gramofonowy. — 19.00 Koncert solistów. — 20.00 i 20.30 Transmisje z Warszawy. — 22.15 Muzyka taneczna.

**Wrocław,** fala 325 — **Gliwice,** fala 253. Nabożeństwo i koncert religijny. z Gliwic. — 12.00 Koncert z Królewca. — 15.15 Słuchowisko dla dzieci. — 16.35 Koncert popularny. — 19.30 Występ pianistki Alice Herz. — 20.30 Koncert popularny. — 22.35 Muzyka taneczna.

**Berlin,** fala 418. 10.00 Nabożeństwo i muzyka religijna. — 11.30 Akademja ku czci Keplera. — 12.00 Koncert z Królewca. — 12.40 Nabożeństwo za dusze poległych. — 14.30 Ballady społeczne. — 15.25 Sonata na flet i fortepian. — 16.30 Koncert orkiestry. — 19.00 Wesoły program. — 20.00 Koncert symfoniczny. Następnie do 0.30 muzyka taneczna.

**Wiedeń,** fala 516,3. 10.30 Muzyka organowa. — 11.05 Koncert orkiestry symfoniczny. — 13.05 Orkiestra. — 15.05 Muzyka wiedeńska. — 17.30 Trio. — 18.30 Muzyka indyjska. — 19.40 Piosenki wiedeńskie. — 20.05 Sztuka w 4 aktach „Bankructwo.“ — 23.00 Płyty gramofonowe.

**Poniedziałek, 17 listopada 1930.**

Katowice, fala 408,7 m.: **8.00—12.00** (co pół godz.) **P. A. T. o przebiegu wyborów z Warszawy.** — 12.00 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. — 13.10 Komunikat meteorologiczny. **13.20 Co pół godz. P. A. T. o przebiegu wyborów z Wasrzawy.** — 15.00 Komunikat gospodarczy. 15.20 Komunikaty gospodarcze. — 15.35 Przegląd komunikacyjny z Warszawy. — 15.50 Lekcja języka francuskiego z Warszawy. — 16.15 Program dla dzieci starszych z Warszawy. — 16.45 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.15 Odczyt z Warszawy. — 17.45 Muzyka lekka z Warszawy. — 18.45 Codzienny odcinek powieściowy. — 19.00 Rozmaitości. — 19.15 Władysław Włosik: Pogadanka z działu: „Ogrodnik śląski“. — 19.35 Prasowy dziennik radjowy z Warszawy. — 19.55 Komunikaty strażactwa śląskiego. — 20.00 Przegląd najnowszych wydawnictw z Warszawy. — 20.15 Omówienie koncertu międzynarodowego z Warszawy. — 20.30 Koncert międzynarodowy z Pragi. — 22.00 Feljeton z Warszawy. — 22.15 Koncert z płyt gramofonowych. — 22.50 Komunikat meteorologiczny. — 23.00 Muzyka taneczna z Warszawy.

**Wrocław,** fala 325 — **Gliwice,** fala 253. 13.50 Płyty gramofonowe. — 16.00 Pieśni z Gliwic. — 16.45 Muzyka gramofonowa. — 19.00 Muzyka lekka. — 20.00 i 20.30 Odczyty. — 21.15 Jazz na dwóch fortepianach — 21.40 Nowelki.

**Berlin,** fala 418. 14.00 Płyty gramofonowe. — 15.40 i 16.05 Odczyty. — 16.30 Gisela Springer na fortepianie. — 17.50 i 18.15 Odczyty. — 18.40 Opowiadania. — 19.10 Muzyka. — 20.30 Komedja. Następnie do 0.30 muzyka taneczna.

**Wiedeń,** fala 516,3. 11.00 Płyty gramofonowe. — 15.20 Orkiestry. — 19.00 Odczyt. — 19.40 Pieśni ludowe. — 20.30 Koncert międzynarodowy z Pragi. — 22.10 Jazzband.

# SPORT.

### O wejście do Ligi.

Meczów ligowych w niedzielę nie będzie to też oczy całego świata piłkarskiego zwrócone będą na rozgrywki finałowe o wejście do Ligi.

Rozegrane zostaną dwa rewanże meczów w ubiegłą niedzielę:

We Lwowie: — **Lechja — 82 p. p. Brześć.**

W Królewskiej Hucie: **Amatorski K. K. S. — Legja Poznań.**

Spotkanie w Królewskiej Hucie mieć będzie doniosłe znaczenie. Zwycięstwo Ślązaków da im bowiem zdecydowaną przewagę nad swym najgroźniejszem rywalem, któremu zabrali oni jeden punkt w Poznaniu.

Stan tabeli tej następujący:

1. Legja Poznań dwie gry — trzy pkt. — st. br. 4:3.
2. Lechja Lwów dwie gry — 2 pkt. — st. br. 1:11.
3. Amatorski K. S. Król. Huta 1 gr — 1 pkt. st. br. 2:2.
4. 82 p. p. Brześć 1 gra — 0 pkt. — st. br. 0:9.

### Przygotowania narciarzy na Śląsku.

Przygotowania śląskich narciarzy na sezon zimowy rozwijają się wspaniale. Wisła i Barania Góra będą ośrodkiem tegorocznego ruchu śląskich narciarzy. W Głębcu w pobliżu Kubalanki buduje okręg śląski Pol. Zw. Narciarskiego treningowa skocznię, a starą drogę z Kubalanki przygotowuje na tor saneczkowy. Na Baraniej Górze doznało schronisko znaczniejszych przeróbek, wskutek czego liczba przeróbek, liczba noclegów na sezon zimowy się zwiększyła.

Programy kursów narciarskich są już przygotowane, a przedewszystkiem jest projektowana inowacja o tyle, że w celach próbnych urządzać będzie Górnośląski Oddział P. T. T. w schronisku na Baraniej 3-dniowe kursy familijne, przyczem zwykłe kursy z obsadą 30 do 40 osób nie doznają ograniczeń.

Programy sportów zimowych przewidują międzynarodowe zawody narciarskie, mające się odbywać w lutym w Wiśle i na Baraniej.

**Nakładem i czcionkami firmy „Katolik“, spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.**

# Miejska Kasa Oszczędności
## w Królewskiej Hucie
**ul. Moniuszki 1**

płaci począwszy od 1-go listopada 1930 r. aż do odwołania

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Od wkładek złotowych** | bez wypowiedzenia | 7 % | rocznie |
| „ „ „ | za kwartalnem wypow. | „ $8^1/_2$% | „ |
| „ „ „ | za półrocznem | „ $8^3/_4$% | „ |
| „ „ „ | za rocznem | „ $9^1/_4$% | „ |
| „ „ **dolarowych** | za 14-dniowem | „ 5 % | „ |
| „ „ „ | za kwartalnem | „ 6 % | „ |
| „ „ „ | za półrocznem | „ $6^1/_2$% | „ |
| „ „ „ | za rocznem | „ $7^1/_2$% | „ |

Wpierw

## Choroby płucne są uleczalne

**gruźlica płuc, suchoty, kaszel, kaszel śluzowy, nocne poty, katar oskrzeli, katar krtani, zaflegmienie, krwotok gwałtowny, krwioplucie, ciężkość, rzężenie astmatyczne, kłucie w boku** itd. są uleczalne. Już tysiące osób zostało wyleczonych. Proszę żądać mojej książki p. t

## „NOWY SYSTEM ODŻYWCZY"

który już wielu uratował. Ten system może być stosowany przy zwykłem trybie życia i ułatwia szybko zwalczać chorobę. Waga ciała zwiększa się, a stopniowe zwapnienie koi cierpienia. Powagi w zakresie wiedzy lekarskiej potwierdzają zalety mojej metody i chętnie ją zalecają. Im wcześniej rozpoczęto kurację podług mojej metody, tem lepsze osiąga się wyniki. **Zupełnie gratis** otrzyma każdy moją książkę, z której dowie się o wielu rzeczach naukowych. A więc każdy, komu dolegają cierpienia, kto pragnie pozbyć się ich szybko, radykalnie i bezpiecznie, niech napisze jeszcze dzisiaj. Powtarzam z naciskiem, każdy otrzyma wskazówki **zupełnie bezpłatnie** bez żadnego zobowiązania ze swej strony, i każdy lekarz napewno zaakceptuje ten uznany za doskonały przez wybitnych profesorów **nowy sposób odżywiania.** To też w interesie każdego leży, aby natychmiast napisał i każdy zawsze obsłużony zostanie na miejscu przez moje przedstawicielstwo. Niech każdy się nauczy i wzmocni dążenie do zdrowia z książki doświadczonego lekarza. Książka ta dodaje otuchy i radości życia i zwraca się z apelem do wszystkich chorych, interesujących się obecnym stanem leczenia płuc.

Teraz

Mój adres: **GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24.**
Oddział 621.

## Dlaczego przoduje wszędzie

## PEPEGE

Dlatego, że udoskonalone

**śniegowce i kalosze**

marki „Pepege", mimo **niskiej ceny**, wyróżniają się bardzo gustownem wykonaniem zewnętrznem i długo zachowują początkową **wspaniałość formy i barw.** Są pozatem **bardzo lekkie** i zawsze łatwe do włożenia.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE TYLKO Z PODKOWĄ

PEPEGE

**«PEPEGE»**

### Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach

uruchamia w dniu 1 grudnia 1930 r. w **Bielsku kurs dla malarzy pod kierownictwem wiedeńskiego instruktora p. Edwarda Szprucha.**

Plan nauki jest następujący:

I. Imitowanie wszelkich gatunków drzewa, marmurów, najnowsze malarstwo wnętrz jak również projekty dla salonów, klatek schodowych, vestibulów, kolumn, postumentów, a specjalnie dekoracje w szlachetnych marmurach dla monumentalnych kościelnych budowli, ołtarzy, kazalnic itp oraz plastyczne liñjowanie sztab i gzymsów.

II. Specjalnie modna technika, złocenie matowe i z połyskiem ze szkłem najnowsze reklamy w szkle, transparenty i rycie w różnych liñjach. Technika napryskowa i jej zastosowanie dla lakierowania karoseryj automobilowych, szpachtlowanie i kitowanie według francuskiego systemu, polerowanie, szlifowanie jak również patynowanie matowe jedwabnem pismem. Następnie imitacja szlachetnych metali, jak miedzi, bronzu, śniedzi etc.

Chemiczne bajcowanie i farbowanie drzew naturalnych, technika pociągnięcia grzebieniami, imitacja różnych gatunków drzew jak również praktyczne zastosowanie do intarsji drzewnych, intarsji drzewnych krajobrazów i wkładek drzewnych.

Nauka i harmonja farb.

Nauka odbywać się będzie codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Zgłoszenia na kurs należy kierować do Prezesa Stow. Malarzy, Lakierników, Malarzy Szyldowych, Złotników itp. p. Jana Pękalę w Bielsku przy ul. Cieszyńskiej nr. 26.

Również w **Katowicach** kurs powyższy zostanie otwarty w miesiącu styczniu 1931 r.

Zgłoszenia na ten kurs należy kierować do **Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach** przy ulicy Słowackiego 19, III. p., w godzinach urzędowych od 9-13 i od 16-18, zaś w soboty od 9-13, gdzie będą udzielane wyczerpujące informacje ustnie.

# Polska Państwowa Loterja Klasowa

oznajmia wszystkim graczom

## że losy do 22-ej Loterji

są już do nabycia

**u wszystkich kolektorów.**

Cena całego losu w każdej klasie zł. 40.—
ćwiartki . . . . . . . zł. 10.—

**Co drugi los wygrywa.**

**Ciągnienie w klasie I-ej dnia 18 i 20 listopada 1930 r.**

**Każdy zarobi do 380.— zł mies.** pracując w domu na maszynach pończoszn. „EXPRES". Zwracajcie się jeszcze dziś do firmy **E. POTYSZ, Cieszyn.**

# BANK LUDOWY

Spółdzielnia z odpowiedzialn. nieograniczoną

**Król.-Huta**

ul. Sobieskiego nr. 8, telefon 1195

Założony w roku 1901. P. K. O. 301.307.

Jedyny polsko-chrześcijański Bank na miejscu

**przyjmuje depozyta** za korzystnem oprocentowaniem,
**udziela kredyty,**
**dyskontuje weksle** na dogodnych warunkach,
**inkasuje weksle i dokumenty.**

**Załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości wchodzące.**

### BACZNOŚĆ ŚPIEWACY!

Kolędy na chór mieszany.
Wiązanki polskie na chór mieszany i męski.
Walc „Nad modrym Dunajem" z polskim tekstem.
Msze polskie z orkiestrą
oraz
nuty do rozmaitych operetek i wodewilów
poleca
**Leon Poniecki, Królewska Huta,**
ulica Sienkiewicza 1 II.

## NERWOL

Chemika D-ra **FRANZOSA**, jedyny radykalny i wypróbowany środek (nacieranie) przeciw

**REUMATYZMOWI**

**kłuciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi i t. p.**

Żądać w aptekach.

Wyrób i główna sprzedaż:

APTEKA MIKOLASCHA, Lwów, Kopernika 1.

**Chcesz otrzymać posadę?** Musisz ukończyc kursy fachowe korespodencyjne im. **profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia Nr. 42.** Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów.

## CZYTELNICY!

Przy zakupnie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie

## Agitujcie za naszą gazetą!!!

# Chcesz wygrać...?

KUP NATYCHMIAST LOS LOTERJI PAŃSTWOWEJ W KOLEKTURZE

## W. KAFTAL I SKA KATOWICE ul. św. Jana 16

**Oddziały: KROL. HUTA, Wolności 26, BIELSKO, Wzgórze 21, TARN. GORY, Krakowska 7. P.K.O. 304761**

# Główna wygrana zł 1.000.000

**Wielokrotnie padły u nas główne wygrane! Ciągnienie kl. 1-ej już dnia 18 i 20 listopada br.**

Cena losów:

$^1/_4$ los zł. 40,— | $^1/_2$ losu zł. 20,— | $^1/_4$ losu zł. 10.—

Listowne zamówienia załatwiamy odwrotną pocztą.

## Co drugi los wygrywa!!

Do każdego zakupionego u nas losu dodajemy bezpłatnie urzędowy **plan gry**

SŁUCHACZE Kursów Maturalnych i Samoucy! Żądajcie prospektów i katalogów Bibljoteki Matematycznej — kursu Literatury Polskiej, Łaciny, Historji, Geografji Języków obcych. Wysyła gratis: Wydawnictwo „Pomoc Szkolna" Wajnera, Warszawa, Bielańska 5 72.

**Tysiące** chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, nudności, zgagę, niestrawność, brak apetytu, blednicę, ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie, używając ziółka sławnego na cały świat Dr. Dietla, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adr. Lieski-Apteka.